הוי אומר זה טלה א"ר אסי אמר רבי יוחנן זר שסידר את המערכה חייב כיצד הוא עושה פורקה וחוזר וסודרה מאי אהני ליה אלא [א]פורקה זר וסודרה כהן מתקיף לה ר' זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר ולא והרי אברים ופדרים סוף [ב]עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן תחלת עבודה דיממא היא [ג]דא"ר אסי א"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש מתחלת עבודה ואלא קשיא אלא כי איתמר הכי איתמר א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירי עצים חייב הואיל ועבודת יום היא מתקיף לה רבא אלא מעתה תיבעי פיים אשתמיטתיה הא דתניא [ד]מי שזכה בתרומת הדשן זכה בסדור מערכה ובסדור שני גזירי עצים למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא בעיא פיים והרי אברים ופדרים סוף עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן משום מעשה שהיה למימרא דעבודת יום ושזר חייב עליה מיתה בעיא פיים אין זר חייב עליה מיתה לא בעיא פיים והרי שחיטה שאני שחיטה דתחלת עבודה היא אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי והא אנן לא תנן הכי [ה]אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה ואילו זמן שני גזירי עצים לא קתני הך דלית לה תקנתא קתני הך דאית לה תקנתא לא קתני וא"ד מתקיף לה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה ופסולה בזר והרי

הוי אומר זה טלה. תמיד של שחר הזקוק הכתוב בו למערכת עלים חדשה בכל בקר (א) ואש על המזבח תוקד בו (ה) והן מוקדה סידור המערכה היא כדתניא לקמן בפ"ג (ו) ובער עליה הכהן עלים בבקר וערך עליה העולה ואמר מר העולה עולה ראשונה אבל שאר קרבנות לא הוזקקו לחידוש מערכה והאי עלים ואש דכתיבי בבן בקר לאו לאגרוכי סידרי עלמו אלא משום דעדיין לא נאמרה פרשת סידור המערכה הכתובה בצו את אהרן וכאן התחיל לדבר בגרכי עולה והולרך לומר האיך תינתן כתב לן כאן (ז) ונתנו אש וערכו עלים דאסידור מערכה דשחרית קאי: **חייב.** מיתה: **פורקה.** הזר אין צריך כהן לסתור סידורה אלא הזר בעצמו: **והרי אברים ופדרים.** הקטר חלבים שהוא כל הלילה ושוינהו לעיל (כד.) מארבע עבודות שהזר חייב עליהן מיתה: **והרי תרומת הדשן.** דכתיב כהונה: **אלא קשיא.** וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה שפסולה בזר: **ועבודת יום היא.** דכתיב ובער עליה הכהן עלים בבקר בבקר: **אלא מעתה.** דחשיבא כולי האי שהיא עבודת יום וזר חייב עליה: **למימרא דעבודת יום בעי פיים.** מדאתקיף רבא אלא מעתה תבעי פיים מכלל (ב) הן עבודה היא בעיא: **והא אנן לא תנן.** שיהא סידור שני גזירין עבודת יום: **אם הגיע זמן השחיטה.** אם האיר המזרח ועת לשחוט את התמידין שהשחיטה פסולה בלילה דכתיב (ויקרא יט) ביום זבחכם: **דלית ליה תקנתא.** אם נשחט בלילה: **דאית ליה תקנתא.** אם סידרן בלילה פורקן וחוזר וסודרן ביום לכך לא הטריחו לעלות לגג ולראות אם הגיע (ג) שאותו הטורח לא הטריחו אלא שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר המזרח ושחטו את התמיד כדקתני לה בפ"ג (דף כח.) אבל סידור גזירין סידורו בקרקע עזרה משהאיר המזרח ואם טעה במאור הלבנה לא איכפת להו שהרי יש תקנה בדבר: **שיש אחריה.** סידור עבודה סידור שני גזירין ופסולה בזר להתחייב מיתה:

והרי

למימרא דעבודת יום בעי פיים וכו' עד והרי תרומת הדשן. תימה לי מאי קפריך אמאי לא משני תחילת עבודת יום היא כדשנינן לעיל וי"ל דהכא אתי למימר דבעינן תרוייהו עבודת יום ומיתה בזר דלכאורה משמע ליה דרבא דפריך אלא מעתה ה"ק אלא מעתה דקמחייבת בזר תיבעי פיים ומשמע נמי אלא מעתה דקרית לה עבודת יום אלמא דבעינן תרוייהו לענין פיים הרי אברים ופדרים דנהי דזר חייב עליהם מ"מ עבודת לילה היא והדר פריך מתרומת הדשן אי ס"ל כרב דלא מיחייב זר אעבודת סילוק אלמא אע"ג דלא מיחייב זר עלה בעי פיים וכן פרש"י למימרא דעבודת יום ומיחייב מיתה בזר בעיא פיים ולא נהירא מה שפי' דבלכן א"ל דסבר כרב *דהא בירושלמי יש זר שתרם רבי יוחנן אמר חייב אלא י"ל דפריך ללישנא קמא דלעיל דקאמר עבודת לילה היא:

אין זר חייב מיתה לא בעיא פיים. וא"ת הרי דישון מזבח הפנימי והמנורה י"ל כדמשני דשחיטה תחילת עבודה היא ה"נ נימא דישון מזבח הפנימי תחילת עבודה דהקטרה היא ודישון מנורה תחילת הדלקה היא וא"ת לרבנן דר"א בן יעקב דאמרי המעלה אברים לכבש אין מעלה אותם למזבח א"כ אין זר חייב עליהן מיתה כיון דיש אחריה עבודה וא"כ למה מפיסין וי"ת דהא דאמר דהיכא דאין זר חייב עליה דאין מפיסין היינו פיים בפני עצמו אבל הני עיקר פיים היינו בשביל השחיטה וי"ב אחיו הכהנים נמשכים עמו ולא נהירא וי"ל כיון דאין אחריהן עבודה אלא מענין גמר הולכת אברים לא גריעא בכך לענין פיים: **איבא** דאמרי מתקיף לה רבי זירא וכו'. נ"ל לפרש דאדלעיל קאי דא"ר יוחנן זר שסידר את המערכה חייב וכו' ואקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר והשתא קאמר איכא דאמרי דהכי אקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה כי הא שיש אחריה סידור שני גזירין ופסולה בזר ומתמה הגמ' אאתקפתא דר' זירא ולא והרי אברים כו' פי' אטו כל כהאי גוונא לאו עבודה תמה היא הרי אברים ופדרים דאע"ג דיש אחריהם תרומת הדשן שהיא זקוקה לעיכול איברים ופדרים כדכתיב (ויקרא ו) היא העולה על מוקדה דהיינו איברים ופדרים וכתיב בתריה והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה אלמא אף על גב דתרומת הדשן זקוקה לה וגמר עבודת עיכול איברים היא אפ"ה חשיבא עבודה תמה וזר חייב עליה כיון דלאברים ופדרים ומנס מתחיל מבעוד יום ולאי בעי מקטר להו אתמול אי בעי מקטר להו בלילה ותרומת הדשן זמנה אינה אלא בלילה כדאמר לעיל (כ.) כל הלילה והרים כ"ש סידור מערכה כיון דזמנה רק בלילה כדכתיב על מוקדה על המזבח כל הלילה ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (דף לג.) סידור מערכה וסידור שני גזירי עלים לא הויא אלא ביממא כדכתיב ובער עליה הכהן עלים בבקר ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (שם) סידור שני גזירין לדוקא עבודת יום שיש אחריה עבודת יום לא חשיב תמה כגון קבלה והולכה שיש אחריה זריקה ואידי ואידי עבודת יום נינהו אבל הכא בלילה והכא ביום נימא שפיר דעבודה תמה היא. ומשני סוף עבודה דיממא לעולם סידור מערכה לאו עבודה תמה כיון שיש אחריה סידור שני גזירין דהוו גמר הסידור ואע"ג דהא הויא בלילה והא הויא ביממא ודקשיא לן מאברים ופדרים שאני התם דתרומת הדשן לא שייכא לה ואינה גמר עבודתה וטפילה לה דאדרבה העולת אברים עלמה טפילה לגמר עבודת יום שלפניה היא והרי תרומת הדשן שיש אחריה עבודה הולכת הדשן דחשיבא עבודה לר' יוחנן גופיה אליבא דת"ק דר"א דפסיל בה בעלי מומין ואפ"ה זר חייב עליה לנוי ואפילו רב לא פטר אלא משום דעבודת סילוק היא אבל עבודה תמה מיקרי ואמאי הא יש אחריה הולכה אלא על כרחך כיון דתרומת הדשן דוקא בלילה והולכה אי בעי בלילה אי בעי ביממא איקרי שפיר עבודה תמה * כ"ש סידור מערכה דהוא בלילה דוקא לעבודה תמה היא אע"ג דיש אחריה סידור ב' גזירין כיון דהא דוקא בלילה והא דוקא ביממא ומשני תחילת עבודה דיממא היא כלומר הולכה לא שייכא לה ולא גמר עבודתה היא לתרומת הדשן היא תחילת עבודת יום דלאו בעי לא עביד שום עבודה אחריה אלא עבודת יום דהולכת דשן אינה עבודה בכל יום אלא כשהיו צריכים לאמר בפ"ב דתמיד וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח מתקיף לה רבא ותיבעי פיים כל זה מאיכא דאמרי לעיל איכא דאמרי לישנא אחרינא באתקפתא דרבא והא דללישנא קמא לא פריך כי הכא יפיסו לה בפני עצמה היינו משום דהכא משמע לן דקאמר מפני שהיא עבודה תמה שאין אחריה עבודה לעולם וקס"ד דוקא עבודה הדומה לה שאין אחריה עבודה בשום פעם בו ביום ולהכי פריך כיון דהשתא כל כך יפיסו לה בפני עצמה והיינו דקא פריך למימרא דעבודת תמה שמעולם אין עבודה אחריה בעי פיים הא לאו הכי לא והרי אברים ופדרים דומנין כשנעשין בלילה יש אחריהן תרומת

הדשן

עין משפט
נר מצוה

מב א מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה ט:

◆

מוסף רש"י

סוף עבודה דיממא היא. שהוא גמרו של קרבן שנשחט ביום ונזרק דמו ביום (לעיל כב.). **קידש ידיו לתרומת הדשן.** דכתיב והרים את הדשן, בכל בקר היה נוטל במחתה מן הגחלים המאוכלות הפנימיות ויורד ונותנה במזרחו של כבש בדרומו של מזבח, כדכתיב ושמו אצל המזבח, ושם היה נבלע במקומו והיא היתה בכל יום ראשונה לכל העבודות (זבחים כ.). **למחר אין צריך לקדש.** אם לא יצא מן המקדש, ואפילו לרבי דאמר בשחיטת קדשים (שם יט:) לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים, מודה הוא דמקרות הגבר עד לפרא לא פסלה לינה (לעיל כב.). **שכבר קידש מתחילת עבודה.** שזו תחלת עבודת יום הבא (זבחים כ.). **שני גזירי עצים.** שני בקעיות עלים ארוכים כמדת רוחב המערכה ונותן אותן ממעל עלי המערכה ומקרא יליף לה (לעיל כו:) ובער עליה הכהן עלים, יבער על המערכת העלים שני גזירי עלים, דהאי קרא במערכה משתעי, רישא דקרא והאש על המזבח תוקד בו וגו'. וכל מוקדה שבענין לשון מערכת מדורה היא (לעיל כב.). **אמר להם הממונה.** ראה לקמן כח. הדרן עלך בראשונה

◆

תוס' ישנים

דאיצטריך ליה לאוקמי וערכו להרצה אחריתי וקשה לרבי דבסוף פ"ק דזבחים אמרינן דעבודה שאפשר לבטלה לר"ש לאו עבודה היא ופריך והרי הולכת אברים לכבש דאפשר לבטלה ואמר מר והקריב הכהן זו הולכת אברים לכבש ומשני היכא דגלי גלי אלמא איצטריך כהן דהולכה לגופיה דס"ד דלא בעי כהונה הואיל ואפשר לבטלה והיכי [מרבינן] מיניה סידור שני גזירין ומיהו אין קושיא כל כך אי לא הויא הא דרשה דהכא לר"ש אלא לרבנן דידיה ולאע"ג (דלית) ליה לעיל דסידור שני גזירין בעי כהונה ועוד מצינו למימר לר"ש נפקא כהונה דסידור שני גזירין ממילא דאין זר קרב לגבי המזבח כמ"ש לקמן (דף מה.) א"ל ר"ש וכי תעלה על דעתך זר קרב לגבי המזבח כו' ור"י דהתם אית ליה אי לאו קרא הוה אמינא דעביד במפוחא אבל לר"ש לית ליה האי סברא אבל קשה לר"י אלמנו דהא [illegible]

מסורת הש"ס

א) [לעיל כב.], ב) זבחים כ. [כה: ע"ש לעיל כב. לקמן כח. ע"ש], ג) [לעיל כב. לקמן כח.], ד) לקמן כח. מנחות ק. [תמיד ל.], ה) [ויקרא ו], ו) [דף לג.], ז) [ויקרא א].

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה למימרא. דהא בירושלמי יש. תמוה לי דלמאי נ"ל דפרכינן אי ס"ל לר"י כרב. הא כפשוטו ניחא דפרכינן לרבא דס"ל דפיים תלי בחיוב זר א"כ לרב דסהרמה אין זר חייב עליה אמאי יהיה פיים ומה בכך דר"י לא ס"ל כרב מ"מ ק' לרב למה היה פיים. גם תמוה לי על תירוצם נלע"ק מ"מ יקשה איך אמר ר"י דזר שתרם חייב הא הוי עבודת לילה ול"ע: ד"ה איבא דאמרי בו'. כ"ש סידור מערכה דהוא בלילה דוקא דעבודה תמה היא. ע"ל דף לג. תד"ה אביי:

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הוי אומר כו' חדשה בכל בקר דכתיב ואש על כו' עלים בבקר **בבקר** וערך עליה כו' דכתיבי בבן בקר בויקרא לאו לאגרוכי: (ב) ד"ה למימרא כו' מכלל **דהך** עבודה היא **דבעיא** פיים: (ג) ד"ה דאית ליה כו' ולראות אם הגיע הזמן שאותו הטורח לא הטריחו אלא לפי שכבר פעם אחת:

◆

רבינו חננאל

א"ר יוחנן זר שסידר המערכה חייב. כיצד עושה פורקה זר, וסודרה כהן. ואקשינן והלא סדור בלילה הוא וכי יש עבודה כשרה בלילה ופסולה בזר. ופרקינן הנה אברין ופדרין שפקעו מעל גבי המזבח שמחזירין עד חצי הלילה ופסולה בזר. ודחינן סוף עבודה דיממא הוא, כלומר כבר העלום על גבי המזבח ביום, וזה סוף אותה העבודה הוא. והנה תרומת הדשן שהיא בלילה ופסולה בזר, תחלת עבודה דיממא היא, דא"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קדש מתחילת עבודה. ואמאי לא דחי איכא שכבר קידש מתחלה לעבודה כמו שרתה בתחילת הפרק. נאמר לפי שלא עמד אלא א' איבעית תימא לעולם עבודת יום היא מעיקרא סבור זו השנויא רשני. ועלתה בקושיא, ותריצנא להא דר"י הכי זר שסידר שני גזירין חייב הואיל ועבודת יום היא. אלא מעתה כיון שעבודת יום תיבעי פיים. אשתמיטתיה הא דתניא כו'. למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא, והרי אברים ופדרים דעבודת לילה הוא, ותניא כשם שמפיסין לו לתמיד שחרית כך מפיסין לו ערבית. ואע"ג דאוקימנא בשבת הואיל ומשמרות מתחלפות בשבת פליגי אהא, ואפי' למ"ד אין מפיסין לא אמר אלא אין מפיסין בפני עצמן, אלא הא שזוכה בכלל הפיס של תמיד השחר, הן הן הזוכין בתמיד של בין הערבים, ואפילו באברים ופדרים [illegible]

[illegible]

[illegible]